

Пам'яті Івана Олексійовича Шевчука (1930–2008)

Колектив кафедри аналітичної хімії Донецького національного університету з глибоким сумом сповіщає, що 18 травня 2008 року раптово пішов з життя відомий аналітик, Академік АН ВШ України, доктор хімічних наук, професор, Заслужений професор Донецького національного університету Шевчук Іван Олексійович.

Шевчук І.О. народився 10 вересня 1930 року в с. Вовчинець Комсомольського району Вінницької області. В 1950–1955 роках навчався в Київському університеті ім. Тараса Шевченка на хімічному факультеті. В період з 1955 по 1960 роки працював начальником центральної заводської лабораторії Черкаського заводу хімреактивів. З 1960 по 1965 – завідувач лабораторії Донецького інституту реактивів, в період з 1965 по 1966 – начальник лабораторії Інституту люмінофорів м. Ставрополя. З серпня 1966 року Шевчук І.О. очолив кафедру аналітичної хімії Донецького державного університету, був одним з фундаторів хімічного факультету університету. В 1964 році захистив кандидатську дисертацію, в 1970 році – докторську дисертацію зі спеціальності “аналітична хімія”. З 1971 року – професор, з 1994 року – академік Академії наук вищої школи України, заслужений професор Донецького університету, відзначений орденом “Знак Пошани” та медалями.

Професор Шевчук І.О. входив до складу Вчених рад з захисту кандидатських та докторських дисертацій України, Білорусії, Росії та був членом Всесоюзної комісії з екстракції та комісії з екстракції РАН. Під керівництвом професора Шевчука І.О. створено науковий напрямок в галузі фундаментальних дослі-

джень іонних асоціатів, розділення і концентрування, експрес-аналізу об'єктів навколишнього середовища, технічних і біологічно активних речовин. Він був керівником наукової школи “Розділення, концентрування та експрес-аналіз кольорових, рідкісних металів та біологічно активних речовин”.

Іван Олексійович був родоначальником впровадження активних методів навчання аналітичної хімії в Україні. Велике значення він приділяв питанням хімічної безпеки в процесі підготовки фахівців.

На основі аналітичних досліджень продуктів коксохімії І.О. Шевчук із співробітниками запропонував метод отримання та аналізу чистих хімічних речовин. Його винахід покладено в основу технології отримання чистого роданістого натрію, який використовується для одержання штучного волокна, що дало можливість відмовитись від його постачання з інших країн. Теоретичні розробки, виконані під керівництвом професора Шевчука І.О. співробітниками кафедри аналітичної хімії Донецького університету, є важливим доробком у галузі розчинів і комплексних сполук, синтезу та аналізу речовин нової техніки, хімії реактивів та речовин особливої чистоти. Вперше розроблена теорія про просторову сумісність складних іонів, передбачена і здійснена екстракція високочарядних сполук, відкриті реакції перетворення кольорових асоціатів та вивчена їх стійкість. Багато його робіт присвячено покращенню екологічного стану Донбасу. Протягом багатьох років колектив кафедри аналітичної хімії під керівництвом Шевчука І.О. проводив на міжнародному та республіканському рівні роботи з атестації стандартних зразків сплавів. Під його керівництвом розроблено велику кількість нових методик, які було впроваджено в аналітичних лабораторіях підприємств радіоелектроніки, хімічної, металургійної промисловості, медичних та екологічних установах. Він був організатором багатьох союзних та республіканських конференцій.

Професор Шевчук І.О. – автор більше 500 друкованих робіт, 32 винаходів. Ним підготовлено доктора наук і 20 кандидатів наук, багато спеціалістів для України та іноземних держав. З 2003 року Іван Олексійович працював професором кафедри аналітичної хімії, був завідувачем атестованої аналітичної лабораторії, членом Наукової ради з аналітичної хімії АН України.

Колектив кафедри глибоко сумує з приводу важкої втрати та висловлює співчуття родині та близьким.